

O'qish savodxonligi

III qism

4

UO'K: 808.545(075.3)

BBK 74.202.5ya72

T 60

Aydarova U. B.

O'qish savodxonligi. Umumiy o'rta ta'lim maktablarining 4-sinfi uchun darslik. III qism. /
U. Aydarova, N. Azizova – Toshkent: "Novda Edutainment", 2023. – 80 b.

Taqrizchilar:

Sh.Y.Muslimova – Toshkent shahar 328-umumiy o'rta ta'lim maktabining oliy toifali boshlang'ich sinf o'qituvchisi;

M.M.Umarova – Toshkent shahar 222-umumiy o'rta ta'lim maktabining birinchi toifali boshlang'ich sinf o'qituvchisi.

Shartli belgilar:

**Og'zaki
topshiriq**

**Guruh bo'lib
ishlang**

**Diqqat bilan
o'qing**

Bu – qiziq!

**Eslab
qoling!**

**Topshiriqni
bajaring**

**Savollarga
javob bering**

Uy vazifasi

**Mantiqiy
topshiriq**

Izohli lug'at

I bo'lim.

Men va tabiat

Siz olam go'zalligini qanday tasavvur qilasiz?
Fikringizni ikkita gap bilan izohlang.

Qanday go'zal bu olam

Rauf Tolib

Yasharar, yashnar olam,
Jilo berar o'ziga.
Hattoki maysalar ham
Boshqachadir ko'zimga.

Chorlaydi quchog'iga
Jilva qilib bu hayot.
Yuguraman, chopaman,
Orzudan bog'lab qanot.

Hadya etadi bog'lar
Menga bir olam qo'shiq.
Shamol meni quchoqlar: –
Yur, – der, – maqsadga
oshiq!

Bildim, intilish, izlash –
Hayotimning mazmuni.
Do'stlarim – hamroh,
safdosh,
Yuragimning ustuni.

Urilib toshdan toshga,
Oqadi tog' suvlari.
Yo'q, u qalbidan toshgan
Hislarim, tuyg'ularim.

Ufqlar ochar quchoq,
Ta'zim etar tog'lar ham.
Qanday yaxshi yashamoq,
Qanday go'zal bu olam!

1. She'r sizda qanday his-tuyg'ularni uyg'otdi?
2. Shoir she'rni qanday kayfiyatda yozgan deb o'ylaysiz?
3. She'rda tog'dan oqayotgan suvlar nimaga o'xshatilgan?
4. "Orzudan bog'lab qanot" deganda nimani tushundingiz?
5. "Yuragimning ustuni" iborasida kimlar nazarda tutilgan?
6. "Hadya etadi bog'lar
Menga bir olam qo'shiq", misrasini tushuntirib bering.

jilva – tovlanish, tuslanish
jilo bermoq – husn, ko'rk bermoq
oshiqmoq – shoshilmoq, intilmoq
ufq – yer va osmon tutashgan chegara

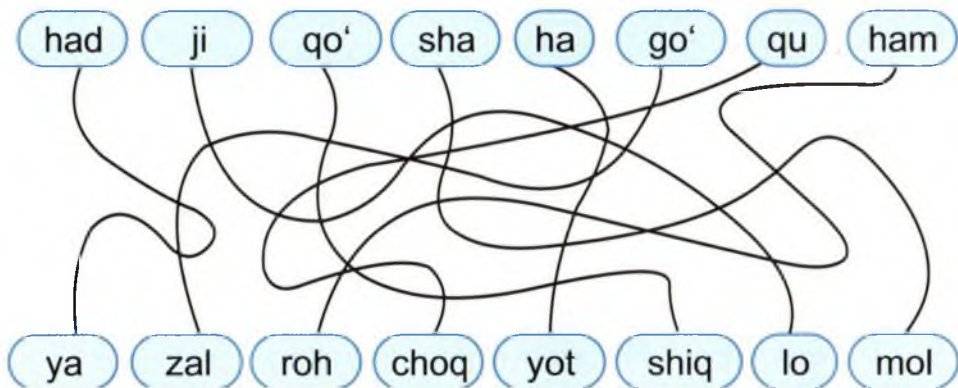
**She'rni ifodali o'qing.
 Qofiyadosh so'zlarni toping.
 Rasmni kuzating. Rassom she'rdagi qaysi
 misralarni ifodalay olganini ayting.
 Shu misralarni she'rdan topib, o'qing.**

Berilgan rasmlar orasidan she'r muallifini toping.

Bo'g'inlarni bir-biriga to'g'ri bog'lab, so'zlar hosil qiling va she'rdan shu so'zlar ishtirok etgan misralarni o'qing.

She'rni yod oling.

Arining qasosi

Muhabbat Hamidova

I

Sardor sigirini soyaga olib, o'rtog'i O'tkir bilan daladan qaytarkan atrofi beton g'isht bilan o'ralgan paxta titish sexi yonida to'xtab qoldi.

– O'tkir, qara, anavi devorning orasida qovog'arining uyasi bor ekan. Hozir uchta ari ketma-ket kirib ketdi, – dedi g'ishtlar orasidagi ochiq joyga ishora qilib.

– E, qovog'ari juda yomon, bir marta buzog'imni chaqqanda hamma yog'i shishib ketgan. Mol do'xtiri Murod amaki uch kun ukol qilib, zo'rg'a tuzatib bergan. Arilarni yo'qotish kerak, – deya O'tkir atrofga qarab nimanidir qidirdi. Keyin asta borib, daraxt tagida yotgan uzun cho'pni oldi.

– Jinnimisan, inini buzmoqchimisan? Uning jahli yomon, dabdalamizni chiqaradi, – dedi qo'rqib ketgan Sardor.

– Buzamiz-u, qochamiz. Kim qilganini bilmay qoladi, – dedi O'tkir, yoriqqa cho'p tiqib kovlarkan. Kovladi-yu, cho'pni ham olmasdan ura qochdi. Sardor cho'pni olib tashlamoqchi bo'lgandi, ikki-uchta ari vizillab uyadan chiqdi.

Ular Sardorga e'tibor ham bermay, O'tkirni quvlashga tushdi. Qo'rqib ketgan Sardor o'rtog'ining ketidan yugurdi. Bu paytda tepasida o'ndan ortiq ari xuddi bomba tashlashga ketayotgan samolyotlarday bir safga tizilib uchardi. Qizig'i, ular Sardorga qarashmasdi ham. Arilarning o'zidan uzoqlashganini sezgach, Sardor nafasini rostdash uchun ariq chetidagi tut soyasiga o'tdi.

– Uff, xayriyat topisholmadi, – degan tanish ovozni eshitib, tepaga qaradi.

– Tavba, qanday ulgurding, yaxshiyam seni ko'rishmadi, bo'lmasa do'mbira qo'zi qilib chaqib tashlashardi.

– Meni bilasan-ku, shamoldan ham tez yuguraman, – maqtandi O'tkir. Keyin hayron bo'lib Sardorga qaradi. – Qiziq, nega ular senga tegishmadi? Yoki uyalarini sen buzmaganingni bilishdimikan-a?

– Men ham shunga hayronman. Qulog'im tagidan viz-viz uchib, osmonga ko'tarilishdi. Voy, – o'rnidan turib ketdi Sardor, – ular qaytishyapti, berkin.

O'tkir tutlarning panasiga o'tdi. Uch-to'rtta ari shundoq tepalaridan uchib o'tdi. Lekin ikkitasi tut atrofida ikki-uch bor aylandi. Sardorning naq peshonasi tepasida vizillashdi. Sardor beixtiyor qo'llari bilan yuzini to'sdi. Lekin barmoqlari orasidan ularni kuzatishda davom etdi. Arilar xuddi samolyot parvozigacha ko'tarilganda g'ildiraklarini yig'gandek oyoqlarini qattiq-qattiq silkitib yig'ib olishdi-da, uyalar tomon uchib ketishdi. Ikki o'rtoq uyga qaytarkan, O'tkir arilarni qanday chalg'itganini “ko'pirib” maqtanardi...

1. Hikoya nima haqida ekan?
2. O'tkir Sardorga qanday voqeani so'zlab berdi?
3. Sizningcha, nega qovog'arilar Sardorga e'tibor bermay, O'tkirning ortidan quvib ketdi?
4. Qovog'arilarning uchishi nimaga o'xshatilgan?
5. O'tkir arilarni qanday chalg'itdi?
6. Siz bolalarning o'rnida bo'lganingizda nima qilgan bo'lardingiz?

1. Hikoyadan Sardor va O'tkirning suhbatini o'qing.
2. Qovog'arining uchish holatlari tasvirlangan gaplarni topib o'qing.
3. Hikoya qahramonlariga ta'rif bering.
"Do'mbira qo'zi" iborasini izohiang.
4. Hikoya mazmuniga mos reja tuzing.
5. Hikoyadagi voqeaia rivojini davom ettiring.

Bilasizmi, olimlarning hisob-kitoblariga ko'ra, Yer yuzida hali kashf etilmagan 5 milliondan ortiq hasharot turlari mavjud. Dunyodagi eng tezkor hasharot ninachidir. Eng kuchli hasharot chumolidir, u o'zidan ko'ra bir necha baravar ulkan og'irlikni ko'tarishga qodir. Eng ochko'z hasharot cho'l chigirtkasidir.

Hikoyani o'qing va mazmunini so'zlab bering.

MUNDARIJA

I bo'lim. Men va tabiat

1-mavzu	Qanday go'zal bu olam.....	4
2-mavzu	Arining qasosi	7
3-mavzu	Arining qasosi	10
4-mavzu	Do'stlar sayohati	14
5-mavzu	Chaqmoq	18
6-mavzu	Mimoza	21
7-mavzu	Chumoli va bug'doy donasi	24
8-mavzu	Qushlar qanday inlarda yashaydi?	27
9-mavzu	Suvda xotira bor	31

II bo'lim. Salomatlik – tuman boylik

10-mavzu	Tutun zahri	36
11-mavzu	Mikrob, virus va Salomat qiz	39
12-mavzu	Mikrob, virus va Salomat qiz	43
13-mavzu	Tan sihatlik – tuman boylik	47
14-mavzu	Chuchvarachi chumchuq xola	49

III bo'lim. Oila – tarbiya o'chog'i

15-mavzu	Qari bilganni pari bilmas	54
16-mavzu	Nok	58
17-mavzu	Temir qoziq	62
18-mavzu	Ukam	66
19-mavzu	Tarbiya	69
20-mavzu	Ona	73
21-mavzu	Ona kaklik	76

veb-saytimiz: Zokirjon.com

Zokirjon.com veb-sayti orqali o'zingiz uchun kerakli ma'lumotlarni yuklab oling.

Zokirjon Admin bilan

90-530-68-66, 91-397-77-37 nomerga

murojaat qilishingiz, shu nomerdagi telegram orqali bog'lanishingiz nza456 yoki nza445 izlab telegramdan yozishingiz so'raladi.

Telegramda murojaatingizga o'z vaqtida javob beriladi

4-sinf o'qish savodxonligi III qism kitobini to'liq holda olish uchun telegramdan yozing.

Telegram kanalimiz:

[@Maktablar_uchun_hujjatlar](https://t.me/@Maktablar_uchun_hujjatlar)

DIQQAT!!!

Bu hujjatni hech kimga tarqatmaslik sharti bilan olishingiz mumkin.

Sizga bu **OMONAT qilib beriladi.**

To'liq holda olganingizdan so'ng:

Faqat o'zingiz uchun foydalaning.

Hech kimga bermang hattoki eng yaqin insoningizga ham.

Internet veb-saytlarga joylamang.

Telegram orqali kanal va gruppalarga tarqatmang.

OMONATGA HIYONAT

QILMANG.